

MỘT VÀI SUY NGHĨ

NHÂN DỊP KỶ NIỆM 10 NĂM THÀNH LẬP TẠP CHÍ GIÁO DỤC

○ GS.TSKH. THÁI DUY TUYẾN*

Năm 2001, *Tạp chí Giáo dục* đã ra đời trên cơ sở hợp nhất hai tạp chí *Nghiên cứu giáo dục* (Bộ Giáo dục) và tạp chí *Đại học và giáo dục chuyên nghiệp* (Bộ Đại học và trung học chuyên nghiệp). Qua 10 năm xây dựng và trưởng thành, *Tạp chí Giáo dục* đã nỗ lực phấn đấu, vượt qua nhiều khó khăn, thử thách, đạt được nhiều thành tích, góp phần xây dựng ngành giáo dục trong thời kỳ CNH, HĐH và hội nhập.

Là tạp chí lí luận - khoa học giáo dục của Bộ GD-ĐT - đối tượng phục vụ của tạp chí rất rộng và đa dạng, bao gồm từ giáo dục mầm non, phổ thông, đại học - chuyên nghiệp - dạy nghề... khắp các vùng miền, các dân tộc, có quan hệ đến hàng triệu con người (từ các thầy cô giáo các cấp, các cháu mẫu giáo, học sinh, sinh viên, các vị phụ huynh, cán bộ làm việc trong các ngành nghề, cơ quan đoàn thể... đến các vị lãnh đạo từ trung ương đến địa phương.

Để giải quyết các vấn đề giáo dục, tạp chí không chỉ dựa vào các khoa học tâm lí, giáo dục... mà còn phải phối hợp chặt chẽ với các khoa học khác: triết học, các khoa học tự nhiên và khoa học xã hội, các ngành kinh tế, kĩ thuật khác nhau...

Tạp chí có các chức năng nhiệm vụ chủ yếu là: hỗ trợ việc *nghiên cứu khoa học; tổng kết thực tiễn, đúc rút phổ biến sáng kiến, kinh nghiệm* của các điển hình tiên tiến; hỗ trợ công tác đào tạo; và chức năng *thông tin*.

Để hoàn thành tốt đẹp các chức năng nhiệm vụ được giao với đối tượng đa dạng và địa bàn rộng lớn, Tạp chí đã xây dựng những chuyên mục sau đây: - Vấn đề chung; - Quản

lí GD; - TLH và sinh lí học lứa tuổi; - Lí luận giáo dục và dạy học; - Ý kiến trao đổi; - Thực tiễn giáo dục; - GD nước ngoài. Một số chuyên mục đã có những tiểu chuyên mục, như chuyên mục *Lí luận giáo dục - dạy học* có những tiểu chuyên mục sau: + Những vấn đề chung; + Lịch sử; + Địa lí - Công nghệ; + Toán; + Vật lí; + Hóa học; + Sinh học; + Giáo dục nghệ thuật - Thể chất - Giáo dục đặc biệt; + Công nghệ thông tin - Tin học; + Giáo dục công dân; + Tự nhiên - Xã hội - Khoa học - Ngoại ngữ; v.v...

Sự phát triển vũ bão của KH-CN và yêu cầu phát triển của bản thân ngành GD-ĐT đòi hỏi sự trao đổi thông tin rất lớn. Số bài viết gửi về tòa soạn ngày càng nhiều, cũng như nhu cầu nắm bắt thông tin mới từ phía độc giả đòi hỏi Tạp chí phải tăng dung lượng từ 32 trang lên 64 trang, số kì xuất bản cũng đã tăng từ 1 lên 2 kì trong 1 tháng. Đó là những cố gắng lớn của tập thể lãnh đạo và cán bộ *Tạp chí Giáo dục* trong thời gian qua.

Về lí luận, Tạp chí đã chú ý khai thác kết quả các công trình nghiên cứu và vận

* Hà Nội

dụng tư tưởng Hồ Chí Minh, các vấn đề triết lí, triết học GD, các vấn đề phương pháp luận..., đồng thời Tạp chí đã cố gắng đổi mới theo hướng gắn nhà trường với thực tiễn để đáp ứng những yêu cầu mà xã hội đặt ra như: đào tạo nguồn nhân lực, đổi mới trường chuyên, xây dựng các mô hình nhà trường chất lượng cao để đào tạo nhân tài, tăng cường mối quan hệ giữa cơ sở đào tạo và các doanh nghiệp... Tạp chí cũng đã góp phần tích cực vào việc triển khai các chủ trương của Bộ GD-ĐT như: đào tạo theo học chế tín chỉ, kiểm tra bằng câu hỏi trắc nghiệm...

Để góp phần thiết thực vào chủ trương đổi mới PPDH ở tất cả các bậc học, cấp học, về mặt lí luận cũng như kinh nghiệm thực tiễn, Tạp chí đã giới thiệu các phương pháp phát huy tính tích cực, độc lập, sáng tạo, phát huy trí thông minh,... như: lí thuyết đa thông minh, phương pháp Case Study, phương pháp kiến tạo, sự phạm học tương tác...

Mặc dầu đã có nhiều cố gắng và đã đạt những thành tích đáng trân trọng, Tạp chí Giáo dục cần tiếp tục cố gắng nhiều hơn nữa, để đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của xã hội, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục nước ta - hiện còn ở vị trí thấp trong hệ thống giáo dục thế giới - góp phần hội nhập thành công trong xu thế hội nhập và toàn cầu hóa, sánh vai cùng 5 châu 4 biển như Bác Hồ và toàn dân đang mong đợi.

Trên tinh thần đó, chúng tôi xin góp một số ý kiến sau đây:

- Bài đăng thì nhiều, nhưng những bài có chất lượng chưa thật nhiều. Nếu theo dõi Tạp chí trong nhiều năm, có thể thấy không có một tư tưởng triết học chỉ đạo chặt chẽ toàn bộ các thông tin mà tạp chí đưa ra. Hội đồng biên tập có thể hỗ trợ Tạp chí trong vấn đề này, nhưng trong thực tế, Hội đồng biên tập chưa hoạt động đều đặn và có hiệu quả.

- Trong mỗi số báo có giới thiệu một số bài chủ chốt, nhưng những bài ấy không được xâu chuỗi với nhau, nên nhìn chung không tạo ra được những ấn tượng rõ nét.

Do khuôn khổ có hạn của tờ báo, những bài hay, những bài quan trọng sau khi qua biên tập đã làm gọn bớt nên sắc thái riêng của tác giả ít được giữ lại.

- Nên có những bài tổng quan, những hoạt động như chuyên mục «Thế giới toàn cảnh» (trong chương trình VTV), để hệ thống hóa các vấn đề đã nêu ra, và hướng dẫn vận dụng các vấn đề lí luận vào thực tiễn.

- Nên có sự phối hợp giữa Tạp chí với các cơ quan nghiên cứu, các cơ quan chỉ đạo, cơ sở đào tạo và các doanh nghiệp để phát huy hiệu quả của các hoạt động GD.

- Để hoạt động có hiệu quả, Tạp chí phải có nguồn lực. Nếu để Tạp chí tự xoay sở như hiện nay, muốn tồn tại, Tạp chí cũng phải vận hành theo cơ chế thị trường, mà như vậy thì nhiều trường hợp không đáp ứng được yêu cầu của Bộ. Vì vậy, Bộ GD-ĐT cần nghiên cứu và có sự hỗ trợ thích đáng để Tạp chí có thể hoàn thành tốt hơn những nhiệm vụ mà Bộ giao cho. □

Cố gắng làm tròn...

(Tiếp theo trang 7)

một số chuyên mục đã có và đang phát triển mạnh trong nghiên cứu giáo dục ở một số nước, mà ở ta cũng rất cần, như: kinh tế giáo dục, xã hội học giáo dục, tâm lí học giá trị, giáo dục giá trị (trong đó có giáo dục giá trị sống và giáo dục kĩ năng sống), chăm sóc sức khỏe tinh thần cho nhà giáo và học sinh, tâm lí học đường, tư vấn tâm lí, giáo dục dân tộc, giáo dục trẻ khuyết tật. Tôi cũng hiểu rằng công việc này còn tùy thuộc vào các cơ quan và

cán bộ nghiên cứu, nhưng Tạp chí cũng nên chủ động đặt ra các vấn đề này trên các trang sản phẩm của mình. Đây cũng là một chức năng của Tạp chí: góp phần khai mở, thúc đẩy, khuyến khích... một hướng nghiên cứu mới.

Trên đây là mấy điều bộn bề chúc mừng các bạn đồng nghiệp, hoan nghênh những gì đã làm được. Mong rằng trong thời gian tới, Tạp chí sẽ đạt được, thực hiện tốt nhiệm vụ Bộ giao, đáp ứng sự chờ đợi của bạn đọc và các cộng tác viên, đóng góp xứng đáng vào sự nghiệp đổi mới căn bản và toàn diện sự nghiệp giáo dục - đào tạo nước nhà, như Đại hội XI của Đảng ta vừa nghị quyết. □